

Millî Eğitim Bakanlığı'nın Okullara Gönderdiği Ödeneklerin Eğitim ve Öğretme Etkisinin İncelenmesi: Okul Yöneticilerinin Değerlendirmesi

Eyyup Köyebakan¹ Hanifi Çavuş²

Atıf/Reference: Köyebakan, E. ve Çavuş, H. (2024). Millî Eğitim Bakanlığı'nın Okullara Gönderdiği Ödeneklerin Eğitim ve Öğretme Etkisinin İncelenmesi: Okul Yöneticilerinin Değerlendirmesi. *Yönetim ve Eğitim Bilimleri Dergisi*, 3(1), 41-49.

Özet

Bu çalışmada Millî Eğitim Bakanlığının okullara göndermiş olduğu ödeneklerin eğitim öğretime etkisinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden fenomenolojik yöntem kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu ise 12 okul müdürü oluşturmuştur. Araştırma sonucuna göre; okul yöneticilerinin çoğunluğu ödeneğin okul gereksinimlerini büyük ölçüde karşıladığını; ödenekle hedeflerin büyük ölçüde örtüştüğünü ve okulun karşılama konusunda en çok güçlük çekilen giderlerinin mal giderleri olduğu ortaya çıkmıştır. Ayrıca ödenek yetersiz olduğunda gereksinimlerin giderilmesine yönelik üretilen çözümlere il/ilçe millî eğitim müdürlüğünden destek istendiği tespit edilmiştir. Diğer yandan okulda bütçe yetersizliğinden çözülemeyen sorunların bakım onarım çalışmaları olduğunu; okul bütçesiyle ilgili sorunların nedenlerinin Millî Eğitim Bakanlığı tarafından okula ayrılan ödeneğin harcama kalemlerinin esnek olmamasından kaynaklandığını belirtmişlerdir. Ayrıca, okulda bütçeden kaynaklanan sorunlar yaşanmasında en çok sorumlu olan kişi ve kurumların Millî Eğitim Bakanlığı olduğunu; okulların finansmanının sağlanma şeklinin devlet tarafından karşılanması gerektiğini; ödeneğin harcanma şekline okul müdürüne torba bir bütçe verilmeli ve harcamalar okul müdürünün inisiyatifinde olması gerektiği ve ödeneklerin eğitim öğretime etkisinin ise olumlu olduğunu ifade etmişlerdir.

Anahtar Sözcükler: Eğitim-öğretim, finansman, okul müdürü, ödenek.

Examining the Effect of the Funds Sent to Schools by the Ministry of National Education on Education and Training: Evaluation of School Administrators

Abstract

In this study, it is aimed to examine the effect of the funds sent by the Ministry of National Education to schools on education. The phenomenological method, one of the qualitative research methods, was used in the research. The study group of the research consisted of 12 school principals. According to the research results; The majority of school administrators stated that the funding largely meets school needs; It has been revealed that the funding and the targets largely overlap, and the school's most difficult expenses to cover are its financial expenses. In addition, it has been determined that when the funds are insufficient, support is requested from the provincial/district national education directorate for the solutions produced to meet the needs. On the other hand, he stated that there were maintenance and repair works at the school that could not be solved due to lack of budget; They stated that the problems related to the school budget were due to the inflexibility of the expenditure items of the funds allocated to the school by the Ministry of National Education. In addition, the Ministry of

¹ Öğretmen; Şahinbey Mehmet Akif İnan Ortaokulu, <https://orcid.org/0009-0008-2106-443X>; matematikbaz@gmail.com;

² Okul Müdürü; Besni İstiklal Anaokulu, <https://orcid.org/0009-0000-3713-9928>; hcavus_kaya@hotmail.com;

National Education is the person and institution most responsible for the problems arising from the budget at the school; that the way schools are financed should be covered by the state; They stated that an omnibus budget should be given to the school principal regarding the way in which the allowance is spent, and that expenditures should be at the initiative of the school principal, and that the effect of the allowances on education is positive.

Keywords: Education, financing, school principal, allowance.

1. Giriş

Kamu idarelerinde eğitim bütçelerinin hazırlanmasında kullanılan yöntem, planlama süreci ve maliyet hesabında dikkate alınan unsurlar bütçenin hedeflerine ulaşmasında önemli faktörlerdir. Eğitim hedeflerini gerçekleştirmek için kaynakların kesin ve etkili bir şekilde tahsis edilmesi ve hesaplanması gerekir. Parlamentodaki kamu idareleri bütçeleri oylar. Bütçe ve eğitim bütçelerindeki maddelerin ayrı ayrı oylanması veya tartışılması yasaktır. Bu, bütçe oluştururken kesin tahminlerin önemini vurgulamaktadır. Eğitim fonlarının eğitim hedeflerini karşılayacak şekilde doğru bir şekilde tahmin edilmesini sağlamak çok önemlidir (Bektaş & Çetinkaya, 2021).

Karakütük (2001), Türkiye’de cumhuriyetin kurulmasından sonra eğitimin finansmanında zorluklar yaşandığını belirtmektedir. Bu sorunlara çözüm bulmak amacıyla cumhuriyetin ilk yıllarından planlı döneme kadar halkın eğitimin finansmanına katılımını sağlayacak bazı düzenlemeler hayata geçirilmiştir. Düşük okuryazarlık oranları sorununu çözmek amacıyla, özellikle kuruluşun ilk yıllarında vasıflı işçi talebini karşılamak amacıyla, hükümet tarafından sağlanan finansmanla ilkökul eğitime ve yetişkin eğitime öncelik verilmiştir.

Yolcu’nun (2013) belirttiği gibi, temel, orta ve yüksek öğrenim için devlet finansmanı Türkiye’de uzun süredir devam eden bir gelenektir. Bu görüş özellikle 1980 yılına kadar olan uygulamalarda dikkat çekmiştir. 24 Ocak 1980’de alınan ekonomik kararlar, devletin eğitime finansman sağlama yaklaşımında değişikliklerin başlangıcı olmuştur. Kamu ve özel okulların karşılaştırılması, eğitim kalitesi izlenimini birçok piyasa yanlısı faktörle ilişkilendirmiştir. Bu durum özel okulların desteklenmesinde mükemmellik duygusunu artırmıştır. Bu nedenle aileler devlet okulları ile özel okullar arasında seçim yapmak zorunda kalmaktadır. Özel okul yönetimi, özel ve tüzel kişiler tarafından kazançlı bir yatırım olarak görülmektedir. Varlıklı sınıfın beklentisi, özel okulların çocukların insan sermayesini devlet okullarına göre daha fazla artıracığıdır. Bu durum Türkiye’de 1980’lerden itibaren özel okulların artmasına neden olmuştur. Ayrıca devletin ücretsiz arazi tahsisi ve vergi indirimi gibi teşvikleri de özel kişi ve kuruluşların özel okul açmasını teşvik etmede büyük önem taşımaktadır. Kapsayıcı düzenleme ve uygulamalar, özel okullara gitme imkânı olmayan bireylerin okul faaliyetlerine serbestçe katılmalarına olanak sağlamaktadır. Bu nedenle önemli sayıda bireyin, çocuklarının daha kaliteli bir eğitim alması için vergi katkılarının ötesinde ek fedakarlıklar yapması istendi. Aileler, okul malzemelerini ve ekipmanlarını satın alma, gelir getirici etkinlikler düzenleme ve hediye verme konusundaki gönüllü katkılarından dolayı takdir edilmektedir. Türkiye’de devlet okullarına gönüllü yardım uzun süredir devam eden bir gelenektir (Yolcu, 2013).

Kamu finansmanının daha önemli olmasına rağmen, eğitim finansmanının sorumluluğunu kamudan bireylere kaydırarak neoliberal dönüşüm politikalarını uygulamak için yeni yasa ve düzenlemeler hayata geçirilmiştir. Türkiye’de eğitimle ilgili sorunlar tarih boyunca devam etmiş ve düzenli olarak yapılan eğitim konferanslarında sürekli olarak ele alınmıştır. Eğitimin finansmanı, bazı eğitim şuralarında vurgulanan, eğitimde önemli bir konudur. Milli Eğitim Şuraları, Millî Eğitim Bakanlığının temel danışma organı olarak görev yapmaktadır. Temel amaçları arasında, Türk Milli Eğitimini geliştirmeye yönelik adımları uygulamak, eğitim sorunlarını tespit etmek ve bunlara çözüm önerileri sunmaktır (Adem, 1993).

18-22 Temmuz 1988 tarihlerinde yapılan 12. Milli Eğitim Şurası toplantısında eğitime ayrılan kaynağın artırılması üzerinde durulmuştur. 1988 yılında alınan kararlarla, milli eğitimin konsolide bütçeden aldığı payın asgari yüzde 15 düzeyinde tutulması, özel idareden alınan payın yüzde 20’ye yükseltilmesi, ihtiyaç sahibi öğrencilere burs ve kredi yoluyla mali destek sağlanması amaçlanmıştır. Eğitim giderlerine katılıma olanak sağlayacak yasal düzenlemelerin yapılması, belediye gelirlerinin %10’unun tahsis edilmesi, döner sermaye gelirlerinin artırılması, Milli Eğitim Vakfı’nın genişletilmesi, yerel okul gelirlerinin aynı okul bünyesinde kullanılmasının sağlanması, toplu konut idarelerinden ve TRT reklamlarından elde edilen gelirlerin değerlendirilmesini içermektedir (12.MEB Şura, 1988).

13-17 Mayıs 1996 tarihleri arasında gerçekleştirilen 15. Millî Eğitim Şûrası toplantısında eğitimin finansmanı konusu ele alınmıştır. 15. Millî Eğitim Şûrası, kamu kaynaklarının eğitime tahsisine yönelik makro düzeyde planlamaya odaklanarak eğitimin finansmanına ilişkin konuları ele almıştır. Görüşmelerde ayrıca eğitim yatırımlarında yerleşme ve katılım ilkesine geçilmesi, kaynak israfının önlenmesi ve verimli dağıtımın

sağlanması amacıyla kaynakların eğitim sisteminin farklı tür ve düzeylerine göre uyarlanması ve yeniden yapılandırılması kararı alınmıştır (15.MEB Şura, 1996).

16. Toplantısı 13-17 Kasım 1999 tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir. Milli Eğitim Şurası mesleki ve teknik eğitime öncelik vererek eğitimin finansmanına ilişkin politikaları belirlemiştir. 16. Milli Eğitim Şurasında 'Velilerin verdiği her türlü hediye ve katkılar' ifadesi dikkat çekmektedir. Konsey bünyesinde ebeveynlerin okullara bağış yapması ve destek vermesi geleneksel kabul ediliyordu. Ebeveynlerden gelen tüm hediyeler ve katkılar kaydedilmelidir. Günümüzde okullar velilerin yaptığı tüm bağış ve katkıları kaydetmek için TEBFİS'i kullanmaktadır. Okullar kaynakları güvence altına almakta zorlandığından, eğitimin finansmanı sorunu çözümsüz kalmaktadır. Türkiye'de eğitim finansmanı, eğitimdeki eşitsizlik ve eşitsizlikler sorununu çözemez (16.MEB Şura, 1999).

17. Milli Eğitim Şurası'nın 53. maddesinde ilkokullarla ilgili kararlar yer alıyordu. Önerilerden biri, eğitime özel sektör yatırımının teşvik edilmesi ve özel şirketlerden hizmet satın alınmasıdır. Belirtilen tarihten sonra özel sektörün eğitime katılımı artmıştır (17.MEB Şura, 2006).

18. Milli Eğitim Şurası'na göre (MEB, 2010, Madde 1), ilk ve ortaöğretim kurumlarının büyüklüklerine ve öğrenci nüfuslarına göre kurumsal bütçe oluşturmaları gerekmektedir. Her okula okulun fiziki durumu ve ihtiyaçları dikkate alınarak genel bütçeden ödenek ayrılmalı ve bu bütçe kullanılmalıdır. Okullarda harcamaları denetlemek üzere oluşturulan komitelerin etkin olmasını sağlayacak şekilde mevzuatın revize edilmesi gerekmektedir (18.MEB Şura, 2017).

19. Milli Eğitim Şurası toplantısında müfredatlar, haftalık ders programları, öğretmen nitelikleri, eğitim yöneticisi nitelikleri ve okul güvenliği konularında tavsiye kararları alınmıştır. Eğitim finansmanına yönelik bu Şura'nın 40. Maddesin göre genel bütçeden pay ayrılarak okul/kurum bütçesi oluşturulmalı, okul/kurum yönetimince bunun etkili kullanımını sağlayacak bütün gelir ve harcamalar yasal güvence altına alınmalı kararı çıkmıştır (19.MEB Şura, 2019).

Daha önceki Milli Eğitim Şuralarında devlet bütçesinin bir kısmının okullara ayrılarak verimli kullanılması gerektiği vurgulanmıştır. Milli Eğitim Şuraları tarafından alınan tavsiye niteliğindeki kararlar, özellikle eğitimin finansmanı ve eğitim kurumlarındaki kaynak eksikliklerinin giderilmesine ilişkin kararlar mevcut hükümetler tarafından tam olarak uygulanmamıştır. Ailelerin denetimlere katkıda bulunulması ve kaynak kullanımının yerelleştirilmesi gibi son Konsey tavsiyeleri, geleneksel kaynak yönetimi yöntemlerine alternatif bakış açıları sunmaktadır (Kurul, 2012). Milli Eğitim Şuralarının temel eğitimden ücret alınmasına karşı açık ve geçerli bir argüman sunamadığı ortadadır.

Millî Eğitim Bakanlığı Ödeneklerinin Eğitim Öğretim Üzerindeki Etkileri

Millî Eğitim Bakanlığı, her yıl bütçeden belirli bir payı eğitim-öğretime ayırmaktadır. Bu ödenekler, eğitim sisteminin işleyişi, kalitesi ve kapsamı üzerinde doğrudan etkilidir. MEB'in ödenek politikaları, öğretmen istihdamından okul altyapısına, eğitim materyallerinin teminine kadar geniş bir yelpazeyi kapsamaktadır. Bu nedenle, MEB'in ödenek politikalarının eğitim-öğretim sürecine olan etkileri oldukça önemlidir. MEB'in ödenekleri, öğretmen istihdamını doğrudan etkilemektedir. Ödeneklerin artması, daha fazla öğretmenin istihdam edilmesine ve mevcut öğretmenlerin daha iyi şartlarda çalışmasına olanak tanır. Ayrıca, öğretmenlerin mesleki gelişimine yönelik programlar için de kaynak sağlanabilir. Bu da öğretmenlerin niteliğinin artmasına ve dolayısıyla eğitim kalitesinin yükselmesine katkı sağlar (Akın, 2009).

MEB ödenekleri, okulların fiziki altyapısının geliştirilmesi, bakımı ve yenilenmesi için kullanılır. Dersliklerin sayısının artırılması, laboratuvarların donanımının güncellenmesi, spor salonları ve kütüphanelerin kurulması veya yenilenmesi gibi alanlarda yapılan yatırımlar, öğrencilerin daha iyi bir ortamda eğitim almalarını sağlar. Öğrencilerin eğitim kalitesini artırmak için gerekli olan materyal ve teknolojik altyapı da MEB ödenekleriyle sağlanır. Kitaplar, ders notları, bilgisayarlar, interaktif tahtalar gibi materyallerin temini, öğrencilerin daha etkili bir şekilde öğrenmelerini destekler (Uryan, 2021).

MEB'in belirlediği eğitim politikalarının uygulanması için gerekli olan bütçe, ödenekler aracılığıyla sağlanır. Örneğin, öğrencilere ücretsiz ders kitapları sağlanması, öğrencilere burs verilmesi gibi politikaların hayata geçirilmesi için bütçe gereklidir (Altunay, 2017). Bunun yanı sıra bakanlık tarafından okullara gönderilen ödeneklerin eğitime olan etkisinin incelenmesine de önemli bir konudur. Buradan hareketle bu çalışmada, Milli Eğitim Bakanlığı tarafından okullara gönderilen ödeneklerin eğitim öğretime etkisinin incelenmesi amaçlanmıştır.

2. Yöntem

Çalışmada, nitel araştırma yöntemlerinden fenomenolojik yöntem kullanılmıştır. Fenomenolojik yöntemde bir grup insanın belirli bir fenomen ya da kavram hakkındaki deneyimlerine odaklanılır ve deneyimlerin özüne ilişkin bütüncül bir betimleme geliştirilir (Tekindal & Uğuz, 2020). Fenomenolojik yaklaşım, kişi ya da kişilerin bir fenomene dair yaşam deneyimlerinin ortak noktalarını tespit ederek evrensel dilde açıklamaya çalışır. Fenomen ile ilişkili deneyimlerin tümünün ne anlama geldiğini, yapısını, özünü net şekilde ortaya koyar (Patton, 2018). Araştırmaya katılan öğretmenlerin demografik özellikleri hakkında betimsel istatistiklere ait veriler aşağıdaki Tablo 1’de gösterilmektedir.

Tablo 1. Katılımcıların Demografik Bilgileri

Değişken	Grup	n	%
Cinsiyet	Kadın	1	8.3
	Erkek	11	91.7
Yaş Grubu	26-35 yaş arası	3	25.0
	36-45 yaş arası	9	75.0
Medeni Durumu	Evli	9	75.0
	Bekar	3	25.0
Mesleki Deneyimi	1-10 yıl arası	2	16.7
	11-20 yıl arası	8	66.7
	21 yıl ve üzeri	2	16.7
Öğrenim Durumu	Üniversite	6	50.0
	Yüksek Lisans	6	50.0
	Toplam	12	100.0

p < .05

Tabloda yer alan istatistiki değerlere göre, araştırmaya katılan okul müdürlerinin % 91,7’sinin erkek olduğu; % 75,0’inin 36-45 yaş arası olduğu; % 75,0’inin evli olduğu; % 66,7’sinin 11-20 yıl arası mesleki deneyime sahip olduğu ve % 50,0’sinin yüksek lisans mezunu olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 2. Katılımcıların Okullarına İlişkin Bilgiler

Değişken	Grup	n	%	
Okulun Bulunduğu İl ve İlçe	Adıyaman	2	16.7	
	Adıyaman Besni	5	41.7	
	Antalya Alanya	1	8.3	
	Antalya Manavgat	1	8.3	
	Gaziantep Şahinbey	2	16.7	
	Konya Hüyük	1	8.3	
	85	1	8.3	
	90	1	8.3	
	97	1	8.3	
	103	2	16.7	
Öğrenci Sayısı	120	1	8.3	
	165	1	8.3	
	180	1	8.3	
	274	1	8.3	
	275	1	8.3	
	400	1	8.3	
	1850	1	8.3	
	1	8	66.7	
	Müdür Yardımcısı Sayısı	2	2	16.7
		3	1	8.3
5		1	8.3	
7		2	16.7	
8		1	8.3	
Öğretmen Sayısı	9	2	16.7	
	10	2	16.7	
	11	1	8.3	
	12	1	8.3	

	22	1	8.3
	25	1	8.3
	72	1	8.3
	1	1	8.3
	2	3	25.0
Diğer Personel Sayısı	4	3	25.0
	5	2	16.7
	6	1	8.3
	7	2	16.7
	Düşük	2	16.7
Okul Çevresinin Sosyoekonomik Düzeyi	Orta	8	66.7
	Yüksek	2	16.7
	Okul aile birliği ve ödenek	1	8.3
	Yok	4	33.3
Gelir	25000 TL	1	8.3
	30000 TL	1	8.3
	Maaş	1	8.3
	Maaş + ek ders	1	8.3
	Aidat	1	8.3
	Ödenek	2	16.7
	10 bin TL	1	8.3
	25 bin TL	1	8.3
	36 bin TL	1	8.3
	37 bin 500 TL	1	8.3
MEB Ödeneği	50 bin TL	2	16.7
	100 bin TL	1	8.3
	150 bin TL	2	16.7
	250 bin TL	1	8.3
	312 bin TL	1	8.3
	884 bin TL	1	8.3
	Yok	10	83.3
Okul Aile Birliği Gelirleri	500 TL	1	8.3
	5000 TL	1	8.3
Bağışlar	Yok	11	91.7
	42 bin TL	1	8.3
	Yok	10	83.3
Kira Geliri	5 bin TL	1	8.3
	21 bin TL	1	8.3

Katılımcıların okullarına ilişkin bulgular incelendiğinde; % 41,7'sinin Adıyaman Besni ilçesinden katıldığı; öğrenci sayılarının 85 ile 1850 arasında değiştiği; müdür yardımcısı sayısının en fazla (% 66,7) olduğu; öğretmen sayısının 7 ile 72 arasında değiştiği; diğer personel sayısının 1 ile 7 arasında değiştiği; okul çevresinin sosyoekonomik düzeyinin orta düzeyde olduğu; okulların çoğunluğunda başka gelirlerinin olmadığı; MEB ödeneğinin 10 bin TL ile 884 bin TL arasında değiştiği; okul aile birliği geliri, bağışlar ve kira geliri olmadığı tespit edilmiştir.

Veri toplama aracı olarak, bu araştırmada bakanlığın okullara göndermiş olduğu ödeneklerin eğitim öğretime etkisini incelemek amacıyla araştırmacı tarafından oluşturulan görüşme formu kullanılmıştır. Çalışmada toplanan veriler online olarak elde edilmiştir. Mülakatın amacı insanların bakış açılarına ulaşmaktır (Patton, 2018). Toplanan verilerin analizi sırasında içerik analizi ve betimsel analiz yöntemi uygulanmıştır. Betimsel analiz olay, durum ve sözcüklere yönelik olarak gerekli bilginin aktarıldığı ve işlenmemiş verinin oluşturulan temalar bakımından tekrardan toparlanarak direkt alıntılar sayesinde okuyan kişilere aktarılmasıdır. İçerik analizinde ise esas hedef, elde edilen verileri ifade edebilecek bağlantı ve sözcüklere erişmektir (Guba ve Lincoln, 1982, s. 328). Betimsel analizde kısaca aktarılan ve kişisel görüşlere yer verilen verilere sonrasında içerik analizinde daha detaylı bir analiz gerçekleştirilir ve betimsel işlemlerde dikkatten kaçan temalar ve sözcüklere bu analiz neticesinde erişilebilir. İçerik analizinde esasen gerçekleştirilen uygulama, benzer verileri birtakım temalar ve sözcükler kapsamında birleştirmek daha sonra ise verileri okuyan kişilerin kavrayabileceği bir şekilde düzenleyerek ifade etmektir (Şimşek & Yıldırım, 2013). En sonunda ise analizi gerçekleştirilen durumların hazırlanan kategorilere yönelik olarak yinelenme yüzdeleri ve frekansları tespit edilmiş ve bunlara yönelik olarak

yorumlanmıştır. Dolayısıyla araştırmada bakanlığın okullara göndermiş olduğu ödeneklerin eğitim öğretime etkisinin belirlenmesi için görüşme tekniği kullanılarak veriler elde edilecek olması sebebiyle bu verilerin değerlendirilmesinde en kullanışlı analiz tekniğinin içerik analizi ve betimsel analiz olduğu varsayılmaktadır.

3. Bulgular

Araştırmada katılımcıların ödenekle ilgili sorulara verdikleri cevaplara ilişkin bulgular aşağıdaki Tablo 3'te birlikte verilmiştir.

Tablo 3. Katılımcıların Ödenekle İlgili Sorulara Verdikleri Cevaplara İlişkin Bulgular

Değişken	Grup	n	%
Ödenegin Okul Gereksinimlerini Karşılama Oranı	Az	1	8.3
	Orta ölçüde	4	33.3
	Büyük ölçüde	5	41.7
	Tam olarak	2	16.7
Ödenekle Hedeflerin Örtüşme Düzeyi	Az	1	8.3
	Orta ölçüde	5	41.7
Okulun Karşılama Konusunda En Çok Güçlük Çekilen Giderleri	Büyük ölçüde	6	50.0
	Mal giderleri	9	31.0
	Menkul mal. gayri maddi hak alım. bakım onarım giderleri	8	27.6
	Sermaye giderleri	4	13.8
	Sosyal güvenlik kurumlarına devlet primi giderleri	1	3.4
	Hizmet giderleri	3	10.3
	Okulun günlük tadilat ihtiyaçları	1	3.4
	Personel giderleri	2	6.9
	Beslenme giderleri	1	3.4
	Bütçenin yeterli olduğu oranda gereksinimler karşılanmakta	5	16.7
Ödenek Yetersiz Olduğunda Gereksinimlerin Giderilmesine Yönelik Üretilen Çözümler	Gelir getirici sosyal etkinlikler düzenlenmekte	1	3.3
	Velilerden destek istenmekte	3	10.0
	Okul aile birliğinden destek istenmekte	3	10.0
	Hayırsever kişilerden destek istenmekte	4	13.3
	İl/İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü'nden destek istenmekte	7	23.3
	Yerel yönetimlerden (belediye) destek istenmekte	3	10.0
	Okulda görev yapan öğretmenlerden destek istenmekte	3	10.0
Çevredeki diğer okullardan destek istenmekte	1	3.3	
Okulda Bütçeden Kaynaklanan Sorunlar Yaşama	Evet	7	58.3
	Hayır	5	41.7
Okulda Bütçe Yetersizliğinden Çözülemeyen Sorunlar	Temizlik	5	9.8
	Bakım onarım çalışmaları	11	21.6
	Okulun kütüphanesini fiziki ve içerik açısından geliştirememesi	5	9.8
	Yoksul öğrenciler	6	11.8
	Kız çocukları	3	5.9
	Öğrencilerin sanatsal ve spor etkinliklerine katılımı	7	13.7
	Ders araç gereçlerini sağlayamama	5	9.8
	Okulda görev yapan öğretmenlerin bilimsel ve mesleki toplantılara/eğitime katılımı	5	9.8
Güvenlik	4	7.8	
Okul Bütçesiyle İlgili Sorunların Nedenleri	Okul bütçesinin doğru biçimde planlanmaması	2	8.7
	Milli Eğitim Bakanlığı tarafından okulun talep ettiği ödenegin okula ayrılmaması	4	17.4
	Milli Eğitim Bakanlığı tarafından okula ayrılan ödenegin harcama kalemlerinin esnek olmaması	9	39.1
	Eğitim hizmetini alanların karşılaması gerektiğinin düşünülmesi	5	21.7
	Okul müdürlerinin bütçe ve bütçe yönetimi konusunda eğitim almamış olması	2	8.7
	İlçe Milli Eğitim Müdürlüklerinin ilçelerinde bulunan okullara ilişkin bilgileri tutmaması	1	4.3
Okulda Bütçeden Kaynaklanan Sorunlar	Maliye Bakanlığı	6	15.0
	Milli Eğitim Bakanlığı	10	25.0
	İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü	5	12.5
	Hükümetin Genel Politikaları	3	7.5

Yaşanmasında En Çok Sorumlu Olan Kişi ve Kurumlar	İl Millî Eğitim Müdürlüğü	4	10.0
	İl Özel İdareleri	1	2.5
	Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı (YİKOP)	1	2.5
	Yerel yönetimler	2	5.0
	Okul müdürü	3	7.5
	Okul Aile Birliği	2	5.0
	Öğretmenler	1	2.5
	Okul memurları	1	2.5
	Veliler	1	2.5
Okulların Finansmanının Sağlanma Şekli	Devlet tarafından karşılanmalı	11	64.7
	Yatırım finansmanı devlet tarafından diğer finansman kaynakları ise veliler tarafından yapılmalı	2	11.8
	Okulların finansmanını eğitim alan öğrenci/veliler sağlamalı	1	5.9
	Okullar kendi finansman kaynaklarını kendileri bulmalı ve harcama prosedüründe de özerk oldukları bir bütçeye sahip olmalı	1	5.9
	Okulun bulunduğu bölgedeki yerel yönetimler (belediye, köy yönetimleri) okulların finansmanını sağlamalı	2	11.8
Ödeneğin Harcanma Şekli	Harcama sürecinde okulun tüm bileşenlerinin (öğrenci, öğretmen, okul aile birliği, veli) görüşleri alınmalı	6	24.0
	Okul müdürüne torba bir bütçe verilmeli ve harcamalar okul müdürünün inisiyatifinde gerçekleşmeli	9	36.0
	Harcama sürecine öğretmenler de dahil olmalı	5	20.0
	Okullara bütçe harcanması ile ilgili ayrı bir personel atanmalı	5	20.0
Ödeneklerin Eğitim Öğretime Etkisi	Fiziksel alanların daha bakımlı olması	2	13.3
	Kırtasiye ve ek materyal alımının daha rahat olması	2	13.3
	Hizmet kalitesini artırma	1	6.7
	Ortamın daha rahat olması	1	6.7
	Olumlu	5	33.3
	Öğrencilere daha fazla zaman ayırabilme	1	6.7
	Öğretmenin daha verimli olmasını sağlama	1	6.7
	Eksiklerin hızlı ve etkili bir şekilde giderilmesi	1	6.7
Eğitim için ödeneklerin önemli olması	1	6.7	

Katılımcıların ödenekle ilgili sorulara verdikleri cevaplara ilişkin bulgular incelendiğinde çoğunluk ödenegin okul gereksinimlerini büyük ölçüde karşıladığını; ödenekle hedeflerin büyük ölçüde örtüştüğünü; okulun karşılama konusunda en çok güçlük çekilen giderlerinin mal giderleri olduğunu; ödenek yetersiz olduğunda gereksinimlerin giderilmesine yönelik üretilen çözümlere il/ilçe milli eğitim müdürlüğünden destek istenmekte cevabını; okulda bütçeden kaynaklanan sorunlar yaşadıklarını; okulda bütçe yetersizliğinden çözülemeyen sorunların bakım onarım çalışmaları olduğunu; okul bütçesiyle ilgili sorunların nedenlerinin Millî Eğitim Bakanlığı tarafından okula ayrılan ödenegin harcama kalemlerinin esnek olmamasından kaynaklandığını; okulda bütçeden kaynaklanan sorunlar yaşanmasında en çok sorumlu olan kişi ve kurumların Millî Eğitim Bakanlığı olduğunu; okulların finansmanının sağlanma şeklinin devlet tarafından karşılanması gerektiğini; ödenegin harcanma şekline okul müdürüne torba bir bütçe verilmeli ve harcamalar okul müdürünün inisiyatifinde gerçekleşmeli cevabını; ödeneklerin eğitim öğretime etkisinin ise olumlu olduğunu ifade etmişlerdir.

4. Sonuç ve Öneriler

Bu araştırmada, okul yöneticilerinin görüşlerine göre, Millî Eğitim Bakanlığının okullara göndermiş olduğu ödeneklerin eğitim öğretime etkisinin incelenmesi amaçlanmıştır. Bakanlıkların okullara gönderdiği ödeneklerin eğitim ve öğretime etkisi oldukça önemlidir. Bu ödenekler, okulların temel ihtiyaçlarını karşılamalarına ve öğrencilerin daha iyi bir eğitim almasına katkı sağlar. Millî Eğitim Bakanlığı'nın ödenek politikaları, eğitim-öğretim sürecinin her aşamasında belirleyici bir rol oynamaktadır. Yeterli ve etkili bir şekilde kullanıldığında, ödenekler eğitim kalitesini artırabilir, eğitimde fırsat eşitsizliklerini azaltabilir ve toplumun genel eğitim düzeyini yükseltebilir. Bu nedenle, ödeneklerin adil ve etkili bir şekilde dağıtılması ve kullanılması büyük önem taşır.

Araştırmacıların Katkı Oranı

Yazarlarının katkı oranı %50 olup eşit düzeydedir.

Çıkar Çatışması

Bu araştırmada herhangi bir çıkar çatışması bulunmamaktadır.

Kaynakça

- 12.MEB Şura, M. (1988). 12. Millî Eğitim Şûrası. https://ttkb.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2017_09/29165252_12_sura.pdf adresinden alındı
- 15.MEB Şura, M. (1996). 15. Millî Eğitim Şûrası. https://ttkb.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2017_09/29165430_15_sura.pdf adresinden alındı
- 16.MEB Şura, M. (1999). 16. Millî Eğitim Şûrası. https://ttkb.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2020_02/21142534_16_sura.pdf adresinden alındı
- 17.MEB Şura, M. (2006). 17. Millî Eğitim Şûrası. https://ttkb.meb.gov.tr/dosyalar/suralar/dokumanlar/17_sura.pdf adresinden alındı
- 18.MEB Şura, M. (2017). 18. Millî Eğitim Şûrası. https://ttkb.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2017_09/29170222_18_sura.pdf adresinden alındı
- 19.MEB Şura, M. (2019). 19. Millî Eğitim Şûrası. https://ttkb.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2019_12/10095332_19_sura.pdf adresinden alındı
- Akın, U. (2009). Türkiye’de Eğitim Bütçesi. *Millî Eğitim*, 8-24.
- Altunay, E. (2017). Okul Yöneticilerinin Görüşleri Doğrultusunda Eğitim Finansmanı Politikaları: Sorunlar, Nedenler ve Çözümler. *Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 689-714.
- Bektaş, N., & Çetinkaya, Ö. (2021). Bütçe Yönetimi Kavramı ve Türkiye’de Bütçe Yönetiminin Başarısının Değerlendirilmesi. *International Journal of Public Finance*, 233-262.
- Guba, E. G., & Lincoln, Y. S. (1982). Epistemological and methodological bases of naturalistic inquiry. *Ectj*, 233-252.
- Karakütük, K. (2001). Cumhuriyetin Kuruluşundan Plânlı Döneme Kadar Eğitim Finansmanı: 1923–1960. *Millî Eğitim Dergisi*, 45-68.
- Kurul, N. (2012). *Eğitim Finansmanı*. Ankara: Siyasal Kitabevi.
- Patton, Q. (2018). *Facilitating evaluation: Principles in practice*. Sage.
- Şimşek, H., & Yıldırım, A. (2013). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayınevi.
- Tabachnick, B., & Fidell, L. (2013). *Using Multivariate Statistics*. Boston : Pearson.
- Tekindal, M., & Uğuz, Ş. (2020). Nitel araştırma yöntemi olarak fenomenolojik yaklaşımın kapsamı ve sürecine yönelik bir derleme. *Ufku Ötesi Bilim Dergisi*, 153-172.
- Uryan, H. İ. (2021). *Okulların Fiziki Ve Donatım Yeterliklerine Yönelik Okul Yöneticilerinin Görüşleri*. Denizli : Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü .
- Yolcu, H. (2007). *Türkiye’de İlköğretim Finansmanının Değerlendirilmesi (Basılmamış Doktora Tezi)*. Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

EXTENDED ABSTRACT

In this study, it is aimed to examine the effect of the funds sent by the Ministry of National Education to schools on education. The phenomenological method, one of the qualitative research methods, was used in the research. The study group of the research consisted of 12 school principals.

The method used in the preparation of education budgets in public administrations, the planning process and the factors taken into account in cost calculation are important factors in achieving the budget's goals. To achieve educational goals, resources need to be allocated and calculated precisely and effectively. Public

administrations in parliament vote on budgets. Separate voting or discussion of items in the budget and education budgets is prohibited. This highlights the importance of precise estimates when creating a budget. It is very important to ensure that education funds are accurately estimated to meet educational goals (Bektaş & Çetinkaya, 2021).

Karakütük (2001) states that there were difficulties in financing education after the establishment of the republic in Turkey. In order to find solutions to these problems, some regulations have been implemented to ensure the public's participation in the financing of education from the first years of the republic until the planned period. In order to solve the problem of low literacy rates, primary education and adult education were prioritized with government funding to meet the demand for skilled workers, especially in the early years of the establishment.

Article 53 of the 17th National Education Council included decisions regarding primary schools. One of the recommendations is to encourage private sector investment in education and purchase services from private companies. After the specified date, the participation of the private sector in education increased (17th MEB Shura, 2006).

According to the 18th National Education Council (MEB, 2010, Article 1), primary and secondary education institutions are required to create institutional budgets according to their size and student population. An allowance should be allocated to each school from the general budget, taking into account the physical condition and needs of the school, and this budget should be used. The legislation needs to be revised to ensure that the committees established to audit expenditures in schools are effective (18th MEB Shura, 2017).

At the 19th National Education Council meeting, recommendations were made on curricula, weekly lesson plans, teacher qualifications, education administrator qualifications and school security. According to Article 40 of this Council on education financing, it was decided that the school/institution budget should be created by allocating a share from the general budget, and all income and expenditures that will ensure its effective use by the school/institution management should be legally guaranteed (19th MEB Council, 2019).

In previous National Education Councils, it was emphasized that a part of the state budget should be allocated to schools and used efficiently. The advisory decisions taken by the National Education Councils, especially the decisions regarding the financing of education and eliminating the resource deficiencies in educational institutions, have not been fully implemented by the current governments. Recent Council recommendations, such as involving families in audits and localizing resource use, offer alternative perspectives to traditional resource management methods (Council, 2012). It is obvious that the National Education Councils cannot present a clear and valid argument against charging fees for basic education.

91.7% of the school principals participating in the research were male; 75.0% of them are between the ages of 36-45; 77.9% were married; It was determined that 66.7% of them had 11-20 years of professional experience and 50.0% of them had a master's degree. When the findings regarding the participants' schools are examined; 41.7% participated from Adıyaman Besni district; The number of students varied between 85 and 1850; The number of assistant principals is highest (66.7%); The number of teachers varies between 7 and 72; The number of other personnel varies between 1 and 7; The socioeconomic level of the school environment is at medium level; The majority of schools have no other income; The Ministry of National Education allowance varies between 10 thousand TL and 884 thousand TL; It has been determined that there is no parent-teacher association income, donations or rental income.

This research aims to examine the impact of the funds sent by the Ministry of National Education to schools on education, according to the opinions of school administrators. The impact of the funds sent by ministries to schools on education and training is very important. These funds help schools meet their basic needs and help students receive a better education. The appropriation policies of the Ministry of National Education play a decisive role at every stage of the education process. When used adequately and effectively, funds can improve the quality of education, reduce inequalities of educational opportunity, and raise the general education level of society. Therefore, it is of great importance that funds are distributed and used fairly and effectively.